

DINGSDAG, 26 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 25 November.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve op Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de Buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Tevens, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

Advertentien van Zes regels en daar beneden f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cent per regel. — Voor alle advertentien wordt het bedrag van te voren zeggelrege betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

CAROLUS BELGRADO, Huispredant van Zijne Heilichheid PAUS PLUS IX, Vice-Superior der Hollandsche Zendingen, Internuntius van den H. Stoel bij Zijne Majesté den Koning der Nederlanden, enz. enz.

Aan al zijne onderhoorigen, heil en zegen in den Heer!

Wij kunnen, Geliefden, schier geene beknoptere doch doeltreffende tevens krachtvollere woorden bezigen, om u te herinneren aan de verhevene taak, die op ons allen rust, om, ieder volgens zijnen staat, ons te heiligen door het volbrengen van den wil des Allerhoogsten; dan u met den Leeraar der volkeren toe te voegen: *Christus is allen gestorven, opdat zij die leven, niet leven voor maar voor Hem, die voor allen gestorven en verrijst is* (1). Om u tot de betrachtting dezer heilvolle waarheid op te wekken en u het onberekenbare daarop voortvloeiende belang te doen beseflen, wordt door uwe waardige Herders en Zielzorgers geene moeite gespaard, opdat de leer, door Jezus verkondigd, diep en onuitwischaar in uwe harten gegrift zij: *Wat baat het, och mensche, de gansche wereld te winnen, indien hij zijne ziel niet verliest?* (2). Vergader u eenen nacht, die niet vermindert, in den hemel, dien de Heer niet nadert, noch de mot bederft (3). Verlangt gij u zelve te overtuigen, of uw levenswandel volgens de voorschriften is ingerigt, zoo zijn uwe handelingen en werken daar om de noodige bewijzen op te leveren; terwijl wij ons slechts bij de opmerking bepalen, dat, volgens de getuigenis des Apostels, men vleesch met deszelfs driften en begeerlijkheden niet kan regeren, wanneer men Christus toebehoort (4). *Mijnne kinderen*, zoo lezen wij bij den H. Joannes, *mine kinderen*, dat schrijf ik u, opdat gij niet zontiget, maar indien iemand gezondigd hebbe, bezitten wij eenen voorspreker bij den Vader, Jesus Christus den rechtvaardige, die de verzorging is voor onze zonden (5). Deze troostvolle woorden rigten wij ook tot u, Geliefden, bij het aankondigen eener gelegenheid door Gods oneindige barmhartigheid u weder aangeboden om schatten te vergaderen, die onwaatderbaar en onvergankelijk zijn. Wij deelen u namelijk mede, dat het den Stedehouder van Christus behaagd heeft eenen vollen aftaat bij zijn Jubilé goedgunstiglijk aan alle geloovigen te verleenen. De Plaatsvervanger van Jesus op aarde, in zijnen geest al die kinderen, zonder onderscheid van stand of geboortegrond, aan zijn vaderlijk hart drukkende, voor wie de Godmensch zijn dierbaar bloed stortte en eene Kerk rijk in genademiddelen stichtte, kan geene andere begeerte koesteren, dan de hem toevertrouwde kudde, door eenen zuiveren en onbevleeten levenswandel, op de innigste wijze met kunnen Zaligmaker te zien verenigd. Dit verlangen bezielt onophoudelijk den waardigen Opvolger van Petrus, en het is om Jesus leerling te herinneren aan de reinheid van gemoed, die in hen niet mag besmeurd worden, — aan de verplichting, die op hen rust, om door oprechte droefheid de menigvuldige beleedigingen uit te wischen, waarmede zij aan de oneindige liefde van God hebben beantwoord: het is, opdat Jesus kinderen met een zuiver hart smeekden hunne handen hemelwaarts opheffen, den Almachtigen opregten dank wijden voor de krachtige hulp den Opperpriester Pi s in hagedijlike oogenblikken geschonken, en hun aanhoudend verzuchten's Hemels zegeningen steeds genadiglijk verwerven, dat het zigbaar Hoofd der Kerk goedgevonden heeft voormelden Aftaat te verleenen. Christus derhalve verheft zijne stem door den mond zijns Stedehouders en noodigt u uit uwe zielen in zijn goddelijk bloed te reinigen en te verkwikken. Nogmaals weergalmt de stem van uwen teedersten Vader, van uwen minnelijksten Broeder en Vriend, van uwen grootsten Weldoener, van den Verlosser en Bruidgom uwer zielen. Ach! hoe dikwerf heeft die genaderijke stem zich

in ons binnenste doen hooren: *hoe menigmaal heeft Jezus tot ons geroepen: Komt allen tot mij, die belosten beloden zijn, en ik zal u verkwikken; neemt mijn juk op u en leert van mij, datst verkwiktheid en volmoedigheid van harte; en gij zult rust voor uwe ziele vinden; want mijn juk is zoet en mijn last niet zwaar* (1). Doch hoe dikwerf hebben wij onze harten voor die lieverde woorden gesloten en integendeel den voorkur aan onze bedorvene driften en neigingen boven de wet van onzen Schepper en Almoed geschonken; dat ten minste thans de plechtige belofte des Heeren, ons door zijn profet Ezechiël geopenbaard: dat hij den dood des zondaars niet begeret, maar dat deze den weg verlate, dien hij bewandelde, en leve (2), ons aanspore en opwekket om die rust voor onze zielen te zoeken, die alleen in het toetschen van het juk en kruis des Zaligmakers kan gevonden worden. Thans deelen wij u de bepalingen mede, die, krachtens de ons daartoe verstrekte volmacht, wij gemeend hebben overeenkomstig de bedoelingen des H. Vaders bekend te maken:

- 1°. Het tijdsperk, voor geheel Onze onderhoorige Zending tot het verkrijgen dezes Aftaats vastgesteld, zal tusschen aanvang namens op Maandag den 2. Dec. eerstkomende en voortduren tot en met den 31. December daaraanvolgende.
- 2°. Men zal gedurende dat tijdsbestek tweemaal zijne parochiekerk moeten bezoeken, en daer, naar de bedoeling van Z. H. den Paus, eenigen tijd godvruchtig bidden; men zal, na gebicht te hebben, hooren, communiceeren, en eene ualmoes geven, ieder volgens zijne godsvrucht.
- 3°. Daar de Quaterampersdagen in den tijd van het Jubilé plaats vinden, wordt geen bijzondere vastendag voorgeschreven; doch wij vermanen de geloovigen, om, behalve de Quaterampersdagen, nog op eenen der Vrijdagen gedurende het Jubilé te vasten.
- 4°. Het is aan iederen Riechtvader vergund, ten opzichte van gezangenen, zieken of op reis reizenden, die verhinderd zijn mogten het hierboven voorgeschrevene na te komen, andere godvruchtige werken op te leggen.
- 5°. Op Zondag den 1. en December aanstaande zal in alle kerken der Hollandsche Zending, ter gelegenheid der Vespers of van een Lof des avonds, het Allerheiligste ter aanbidding worden uitgesteld, en de lofsang Veni Creator gezongen, als ook eene preek plaats hebben; in verband met het Jubilé, dat den dag daaraanvolgende eenen aanvang nemen zal; op Dingsdag den 31. en December zal de tijd van het Jubilé met den lofsang Te Deum in alle kerken gesloten worden.

Na u de inzichten en het verlangen van Petrus' Opvolger te hebben medegedeeld, blijft ons geene andere taak over, dan u nogmaals vuriglijk op te wekken, opdat gij met kinderlijken oerbied en bereidvaardigheid der stem uws Vaders gehoort. Gedenkt toch de woorden des Apostels, die den Christen zoo juist afbeelden, en nimmer te dikwerf kunnen herhaald worden. *Christus is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet voor zich leven, maar voor Hem, die voor hen is gestorven en verzezen*. Niemand derhalve late deze hem aangeboden gelegenheid voorbijgaan, om zich met zijnen Zaligmaker innig te vereenigen, opdat onze levenswandel getuige van de waardigheid der verhevene leer, die wij belijden, en wij daarom ook door Christus mogen erkend worden als zijne leerlingen in het aanschijn Zijns Vaders, in de gewesten der onuitsprekelijke zaligheid.

En zal dit ons herderlijk schrijven, op Zondag den 24. en November, in al de kerken onzer onderhoorige Zending, op de gebruikelijke wijze worden voorgelezen. Gegeven te s Gravenhage, den 18 Nov. 1850.

C. BELGRADO,

Vice-Superior der Hollandsche Zending.
Op last van Zijne Doortuchtige Hoogerwaardigheid.
W. VAN DER LINDEN,
Sekretaris.

1) Matth. XI: 28-30. 2) Ezech. XXXIII: 11.

Open Brief — een Katholijk Nederlanden aan zijne Landgenooten.

III.

Zoo was dus de toestand der Katholijken kort voor de verkiezingen van 1850. Zij maakten eene magtige en welgesloten partij uit, en dat kan niet anders. Het wogst, gescreuw, dat er in de laatste jaren alrewege tegen hen was aangeheven, het systematisch opruijen van den publieken geest door allerlei hatelijke insinuaties, door kleingeestige praktijken in de residentie en elders door de aanzienlijksten gebezigd, om de stoffelijke verwaart van den kleinen burger- en boerenstand onder de Roomschen te vernietigen, maar vooral het woelen der geheime genootschappen, moest uit den aard der zaak de Katholijken van alle oorden des riks, en van alle denkwijzen tot elkaar brengen. Zij moesten hen nopen, om willens of onwillens, zich nader aan een te sluiten, en de gemeenschappelijke zoo fel bedragede belangen te bespreken. Want eene eerste behoefte is het, van het menschelijk hart zijne klachten in den boezem van een vriend uit te storten; en geen sterker band, dan die onder den druk van een gemeenschappelijk lijden wordt zaamgesnoerd. Vooral in die provincien, waar de meerderheid protestantsch is, werd de behoefte aan vereniging levendig gevoeld. Die Katholijken tegen wie als het ware de geheele maatschappij in Nederland opstond, alleen omdat zij Katholijken waren, moesten, geïsoleerd en teruggestooten als zij zich zagen, zich minnig onder elkander verbinden, en zoo ontstond de Katholijke partij, naauw vereenigd in inzichten en middelen. Verwezenlijking van de grondwettige vrijheden in zake van godsdienst en onderwijs; ten andere de verkrijging en des noods de herovering op het constitutioneel terrein van de maatschappelijke gelijkheid, die men hun sinds 1795 beloofd heeft, maar steeds hardnekkig blijft weigeren! Ziedaar wat de Katholijken het geheele land door, geleerden zoowel als ongeleerden, landlieden zoowel als stedelingen, vurig verlangen, en ter verkrijging waarvan zij niet zullen ophouden, alle middelen aan te wenden, die niet strijdig zijn met 's lands wetten.

Doch wij keeren tot den schrijver terug. Dat er eene katholieke partij bestond, dat zij door het aanzienlijk aantal stemmen, waarover zij beschikken konden, eene belangrijke rol bij de aanstaande verkiezingen konden spelen, was voor niemand een geheim. Men had er dus belang bij die magtige minderheid niet tegen zich in te nemen. Wie voor zich of voor zijne vrienden bij de kiezing voor de Tweede Kamer of de Provinciale Staten werken wilde, moest voor alles zich van de welwillendheid der Katholijken verzekeren. Vandaar dan ook die toenadering, die de Protestanten van allerlei kleur ons in den afgelopen zomer bewezen; die ongedwongen hartelijke toon, die de vroegere stijfheid en afgetrokkenheid verving; dat afkeuren van de eenzijdige rigting der protestantsche genootschappen; die breede uiteenzetting van de beginselen van maatschappelijke verdraagzaamheid, waardoor immers (en dit is zeer waar) niets te kort wordt gedaan aan het godsdienstig gevoel, noch aan de pligten, die ieder voor zich jegens het Opperwezen meent te moeten vervullen. Schoone woorden, maar die niet veel meer betekenen dan de beloften die, zooals een dichter der oudheid ons verhaalt, in het zand van den zeeoever geschreven werden, maar vergeten waren, nog vóór dat ze door den wind werden uitgewischt.

Immers hoe ging het bij de verkiezingen, dat kritiek tijdvak, door velen met hoop, door de meesten met angst, maar door allen met gespannenheid verbeid?

Men heeft het in den laatsten tijd willen doen voorkomen, alsof de Katholijken met eene zekere voorbarigheid van kwalijk bedekte eerzucht zich voor alle anderen, het werk der verkiezingen hadden aangetrokken; alsof zij, gevoelend dat eene combinatie met Protestanten hen tot het gewenschte doel brengen kon, zich verwoegd hadden bij onverschillige en weinig solide Protestanten, en met dezen zeer gemakkelijk tot schikkingen gekomen zijn; omdat deze laatste, onder hunne geloofgenooten weinig geacht zijnde, alleen door medewerking der Katholijken tot eer en aanzien geraken konden. Van

1) 2 Cor. V: 15. 2) Matth. XVI: 26. 3) Luc. XII: 33. 4) Galat. V: 24. 5) 1 Joann. II, 1 en 2.

daar, ook, zegt men, dat de massa der protestanten, die zich door die schikkingen niet heeft willen laten binden, en vandaar dan ook de mislukking der katholieke kandidaten.

Zoo of zoo omtrent redeneert een hoog ernstig blad, dat zich ten taak heeft gesteld de verdediger te zijn van stellige beginselen, de voorstander van orde en waarheid, en dat juist daarom zoo uiterst omzigtig behoorde te zijn en alles vermijden moest wat den schijn kan hebben van eene ter kwader trouw ingebrachte allegatie.

HET IS NIET WAAR DAT DE KATHOLIEKEN HET INITIATIEF DER BEWEGING BIJ DE VERKIEZINGEN GENOMEN HEBBEN. Dat lag noch in hunne inzichten, noch in den aard hunner positie. HET IS NIET WAAR DAT ZIJ GEHEULD HEBBEN MET ZULKE PROTESTANTEN, DIE BIJ HUNNE EIGENE GELOOFSGENOOTEN NIET HOOG STONDEN AANGESCHRIJVEN.

NIET KATHOLIEKEN BIJ PROTESTANTEN, MAAR PROTESTANTEN BIJ KATHOLIEKEN HEBBEN ZICH VERVOEGD, en die Protestanten, wij zeggen het den Schrijver na, het waren mannen van aanzien en invloed, van wie de Katholijken overtuigd moesten wezen, zoo als zij het verzekerden, dat zij kwamen uit naast van meerderen, dat hun gegeven woord door die meerderen niet zou worden te schande gemaakt.

Dit alzo ten aanzien der personen, met wie men onderhandelde; wat was er nu van het onderwerp der onderhandeling?

In alle partijen zijn er, zoo als wij in ons vorig artikel opmerkten, mannen toegevoegd met speciale kundigheden, die hen bijzonder nuttig maken bij de behandeling van onderwerpen, die tot die specialiteiten behoren. Iedereen moest verlangen zulke mannen geplaatst te zien, en daarin bestond dan ook geen bezwaar hoe genaamd, mits er maar gezorgd werd voor een behoorlijk tegenwicht ter voorkoming van een onbedachtzaam doorrijven van eenzijdige theorieën. Tegen dezulken stonden veelal anderen over, die meer absoluut in hunne strevingen, meer bedacht waren op de verwezenlijking van abstracte beginselen, dan op de wettelijke vestiging van wat de grondwet tot heil van Nederland heeft voorgeschreven.

Voor onze geloofsgenooten viel de keus niet moeilijk, en het zal, met tegengestelde de miskenning van tijdgenooten, eenmaal door de onpartijdige geschiedenis worden erkend, hoe de Katholijken, nauwelijks geëmancipeerd, en wien zooveel uitbrak aan kennis en ondervinding, hoe zij, zeggende, takt en vaderlandsliefde genoeg gehad hebben, om overal de best mogelijke keuzen door hun imposant stemmental te verzekeren; hoe zij het waren, die de verkiezing zoo van de heeren Baclens, van de Linder en Engelen, als die van de heeren Groen van Prinsterer en van Hall beslist hebben.

Een schitterend voorbeeld gaven zij daarbij van godsdienstige verdraagzaamheid. En had men dit slechts loyaal nagevolgd; men hadde voor goed een einde gemaakt aan die ongelukkige spanning, die men zelf in kalme oogenblikken betreurde; doch waarvoor men — zoo verouderd was de wond — geen geneesmiddel wist te vinden! Ook daarom hebben de Katholijken zich jegens het vaderland verdienstelijk gemaakt, en schoon de poging vruchteloos was, eere aan hen die ze beproefden, en die tot het laatste toe volhielden uit een diep besef van plicht en vaderlandsliefde. Eens slaat voor hen, zij liet dan ook spade, het uur der wedervergelding!

Doch wij komen met den Schrijver terug op de onderhandelingen, welke tot grondslag strekten aan die door alle brave menschen en goede burgers zoo gewenschte samenwerking.

Men zou zich bedriegen zoo men meende, dat die onderhandelingen overal op dezelfde wijs gedreven werden. Dezelfde verscheidenheid, die er was in al wat strekte om de verkiezingen voor te bereiden, vond ook plaats omtrent de wijze, waarop de Katholijken daar in betrokken werden. Meestal werden die onderhandelingen gevoerd door eenig lid van het bureau der gevestigde kiesvereniging; somtijds door een algemeen geacht en populair persoon, wiens politieke invloed bij velen gold. In ieder geval wendde men zich tot één of weinige Katholijken, van wie men het zeer goed wist dat zij het vertrouwen hunner geloofsgenooten bezaten, en dat hunne raadgevingen gereeden ingang zouden vinden. Was men het met dezen eens, zoo had men zich, dit stond vast, een steun verschafte, zoo sterk als er elders geen te vinden was. Daarom vond men tot die onderhandelingen er dan ook geen bezwaar in, zelfs bij geschrift van dat verlangen tot samenwerking te doen blijken. Vele van die hoogst beleefde en voorkomende briefjes door conservatieven en liberalen van algemeene bekendheid, zou de Schrijver, zoo hij zegt, en wij ook met hem, kunnen toonen.

Het eerste wat men deed was elkander op te geven het getal der kiezers waarvoor de onderhandelende personen meenden te kunnen instaan. Daarin bestond tusschen beide partijen een groot verschil; alleen de katholieke partij schijnt te weten over welke krachten zij bij de uitoefening harer staatsburgerlijke regten beschikken kan. Voor alle andere was het zeer moeilijk zoodanig cijfer te noemen. Men deed dit evenwel, op sommige plaatsen met heel wat indiens en muren; meestal ech-

ter, zonder een bepaald voorbehoud. Doch wat hier van zij de Katholijken meenden de hand van vriendschap die hun werd aangeboden, niet te moeten afwijzen. Zij wilden verdraagzaamheid en verbroedering en zouden zij, nu de meerderheid hen verzoenend naderde, de afgezanten der meerderheid met wantrouwen afwijzen? Dat ware even inconsequent als onstaatkundig gehandeld; dat ware het verwijt van onverdraagzaamheid, dat hun zoo dikwijls ten onrechte was aangewreven voor goed, en naar den schijn althans verdiend, zich op den rug laden.

Geene moeilijkheid gaf de discussie der beginselen, die men van de vooruit te zetten kandidaten verlangde. Het programma der Katholijken was, zoo als wij zagen, zeer eenvoudig, echt liberaal, echt Nederlandsch; doch wat hiervan zij, zeker is het, dat het vóór de verkiezingen de algemeene toejuiching en onvoorwaardelijke goedkeuring mogt deelachtig worden. Enkele tolken der protestantsche partijen van de verschillendste kleur legden nagenoeg dezelfde geloofsbelijdenissen over, en daardoor werd hun verzoek tot samenwerking voor de Katholijken des te aannemelijker. Schoone overeenstemming van denkbeelden, waaraan helaas de daadzaken niet beantwoord hebben!

Met de beginselen kwamen ook de personen in aanmerking. En maakte bij deze gewichtige vraag de katholieke partij, tot wie men zich verwoegd had tot samenwerking, van hare positie gebruik om voor zich zelve gunstige voorwaarden te bedingen? Stond bij haar persoonlijk egoïsme en kleingeestige eerbij op den voorgrond? De onpartijdige geschiedenis zal ook hier wederom de waarheid zeggen. Wetende dat men zelfs vooroordeelen met zekere behoedzaamheid moet behandelen, vermeden zij al wat, zelfs bij den meest-vooringenomen Protestant, den schijn kon hebben van vermetelheid en onbescheiden eischen. Daar waar de meerderheid protestantsch was, meenden zij, dat, zoo men hun ongaarne eene plaats in de volks-vertegenwoordiging inruimde, er dan toch wel hier en daar een zetel voor hen zou worden opengelaten in de provinciale vergadering. Dat mogt dan toch waarlijk geen jalouzij verwekken; daar het een loutere eerepost is waaraan veel moeite en hoegenaamd geen voordeel is verbonden, terwijl de invloed (behalve de verkiezing voor de Eerste Kamer) zich in den regel bepaalt bij den zeer engen kring der provinciale belangen.

Zoo dachten wij er over; en ook de Protestanten schenen toen algemeen overtuigd dat het noodig en billijk was geschikte Katholijken in de Provinciale Staten te kiezen; meestal namen zij zelfs door hen op den voorgrond gesteld, om de verlangde samenwerking te beter te verkrijgen.

Verlangden soms de Katholijken te veel kandidaten van hunne partij? Ook dit verwijt kan hun niet gedaan worden. Door de Protestanten zelven werd het voorgesteld, om de te vervullen plaatsen naar rato van het aantal der wederzijdsche kiezers tusschen Protestanten en Katholijken te verdeelen. Nergens hebben de laatste meer gevraagd; veeltijds waren zij, om de onderhandelingen niet af te breken, met minderen te vreden. Hoe menig voorbeeld, dat de Katholijken ter liefde van den vrede rogtmatige aanspraken hebben opgeofferd!

Trouwens wie zal het in goeden gemoede durven afkeuren, dat de Katholijken er op gesteld waren onder de 6 of 8 leden der provinciale vergadering een evenredig getal geloofsgenooten benoemd te zien, zoolang de door hen voorgestelde kandidaten maar beantwoordden aan de vereischten.

Deden zij dit soms niet? Welk eerlijk en zaakkundig man zal dit durven beweren? Wat ons betreft wij zijn fier op de kiescheid en takt, die de Katholijken ook daarin toonden. Zoo goed hunne keuzen in het algemeen geweest zijn, zoo zorgvuldig waren zij bovenal in de keus hunner geloofsgenooten. Zij wisten te goed dat er van een Katholijk, die in eene betrekking geplaatst is, veel, ja meer dan van een Protestant gevorderd wordt, en daarom waren ze voorzigtig in hunne keuze. Men toetse onbevooroordeeld al de katholieke kandidaten, die later, tot eeuwige schande der Natie, zoo verachtelijk zijn weggeworpen en men zal zich overtuigen, dat verreweg de meesten mannen zijn van een onafhankelijk fortuin en karakter, mannen van kennis en wetenschap, sommigen daarvan wezenlijke specialiteiten in landbouw, handel, nijverheid. Kan men hetzelfde zeggen van die menigvuldige administrative ambtenaren, burgemeesters, notarissen zonder tal, die in spijt hunner zeer weinig onafhankelijke positie, door ultraprotestantschen invloed aan de provincien zijn opgedroegen? Om niet te spreken van andere keuzen, die nog minder eer gedaan hebben aan de kiescheid der triomferende meerderheid, aan den eerbied, dien men aan zich zelven en aan de provinciale vergadering verschuldigd is.

Ook daarover zal de onpartijdige geschiedenis eenmaal het vonnis strijken.

Sedert eenige dagen hebben sommige dagbladen berigten medegedeeld over onze betrekkingen met Duitschland, die eenige ongerustheid hebben gebaard. Uit de berigten, deswege ingewonnen, blijkt het, dat de mi-

nister van buitenlandsche zaken zich werkelijk des nachts naar het Loo heeft begeven, doch dit was niet de eerste maal dat zulks geschiedde. Men kan intusschen de geruststellende verzekering geven, dat er van geene dadelijke oproeping van het contingent voor Limburg sprake is, en dat al hetgeen deswege mogt zijn gezegd, onjuist is; zelfs zal hoogstwaarschijnlijk dat contingent in het geheel niet worden opgeroepen. Hbl.

Men leest in een der Hollandsche bladen:

De ministeriële *Deutsche Reform* deelt in zijne morgen-editie van 11. Zaterdag het volgende mede: »Parijs, 19 November. Ik haast mij u het volgende korte maar belangrijke bericht mede te deelen. Het is waar dat generaal Changarnier zich met den President geheel verzoend en als prijz de Keizerskroon van den linker Rijn oever heeft aangewezen." Dit zonderlinge bericht in een invloedrijk blad, dat bekend staat voor het orgaan der regering, had te Berlijn grootten indruk gemaakt.

Behalve dat wij dit bericht (NB. van verleden Dinsdag) onder de canards rangschikken, moeten wij nog doen opmerken dat de *Deutsche Reforme* noch officieel, noch ministerieel is, volgens de zeer onlangs godane verklaring van deszelfs nieuwen redacteur Selig Cassel, een Israëliet.

Het *Journal des Bruxelles* sprak gisteren reeds het gegeven, bericht tegen, betreffende de aankomst van den Kardinaal Wiseman te Ostende. Z. Em. heeft Londen niet verlaten.

Het Manifest van kard. Wiseman maakt veel sensatie onder het weldenkende gedeelte der Engelsche bevolking. Vooral de waarheden vervat in de afdeeling over de koninklijke suprematie worden zeer toegejuicht. Z. Em. herinnert daarin dat de Katholijken tot in 1829 buiten het Parlement gesloten werden, omdat tot de toelating aldaar gevorderd werd de eed, waarbij ook het geestelijke en kerkelijke oppergezag den kroon erkend werd. De emancipatie maakte echter een einde aan die uitsluiting; ook wordt die suprematie der kroon evenmin door de Schotsche Kerk, de Baptisten, de Methodisten, de Kwakers, de Independenten, de Unitarissen en andere dissensers erkend. Niet minder indruk maken de volgende aanhalingen in het Manifest:

Z. Em. citeert o. a. het gevoelen van den oud-kanselier Lord Lynton, die den 11 Mei 1846 in het Huis der Lords zeide: »Het kan den Katholijken niet tot eene misdaad aangerekend worden dat zij het kerkelijk oppergezag van den Paus schragen en verdedigen. Doen zij het met slechte oogmerken, dan vallen zij van zelf onder het bereik der strafwet; maar doen zij het eenvoudig om de geestelijke suprematie van hun Opperhoofd, gelijk het hun pligt is, dan zeg ik dat zij zich geenszins strafschuldig maken."

Lord John Russell zeide den 9 Julij 1845, bij de discussie over de uitsluitingswetten der Katholijken: »Ik geloof dat wij veilig de bepalingen kunnen afschaffen, waarbij aan een R. K. Bisschop verboden wordt een titel aan te nemen, welke reeds gedragen worden door een bisschop der Staatskerk."

Volgens dit gevoelen, dat Lord Russell nog slechts 5 jaren geleden openlijk uitbragt, en waarmede hij nu zoo zeer in tegenspraak is; zouden de katholieke Bisschoppen thans de titels hebben mogen voeren van bisschoppen van Londen, van Canterbury, of Oxford!

Eindelijk den 6 Augustus 1846 zeide Lord Russell in het Huis der Gemeenten: »Ik zie niet in, dat wij op eenigerlei wijze de invoering van pausselijke bullen in dit land zouden kunnen beletten. Er zijn zekere pausselijke breven, die volstrekt noodig zijn voor de benoeming van Bisschoppen en Herders der Katholieke Kerk. Het is volstrekt onmogelijk ze te beletten."

Welk eene inconsequentie van zienswijze van den anders zoo vrijzinnigen Lord Russell, die den pausselijken maatregel, waarin hij voor 4 a 5 jaren niet alleen geen het minste bezwaar zag, maar dien zelf nog verder wilde uitgestrekt hebben dan thans werkelijk het geval is, nu, dat hij tot uitvoering wordt gebragt, een onbeschoften en arglistigen aanval noemt!

De verwachting blijft dus zeer gespannen welke houding het Engelsch gouvernement in deze belangrijke kwestie zal aannemen. Het bezadigd gedeelte der Protestanten is intusschen steeds van oordeel dat de vrijzinnige regering van H. M., welke aan alle godsdienstige gezindheden, en seeten in Engeland, buiten de Staatskerk, eene volledige vrijheid van inwendig bestuur en uitoefening verleent, die vrijheid ook niet weigeren zal aan 2 millioen Engelsche Katholijken, die in ongekrenkte trouw en gehechtheid aan koningin Victoria en aan orde en wet, voor geene andere onderdanen van H. M. in het minst behoeven onder te doen.

Z. M. heeft Mr. B. J. C. Metelerkamp op zijn verzoek, eervol ontslagen als burgemeester der stad Delft en als hoogheemraad van Delfland; en 2e aan Jhr. J. C. F. von Schmidt auf Altenstadt mede op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als ontvanger der dir. bel. enz. te Helder, en zulks behoudens aanspraak op pensioen.

Wij vernemen met leedwezen, dat de heer F. van

Ondermeulen zijn ontslag heeft verzocht uit zijne betrekking als president van het algemeen bestuur der Nederl. Handelsmaatschappij.

Men verneemt zijn de statuten der te Rotterdam vestigde Amerikaansche Stoomboot-maatschappij, in eene vergadering van deelhebbers gearresteerd, en zal den 27 dezer de benoeming van den directeur en van commissarissen plaats hebben.

Bij arrest van het Provinciaal Gerechtshof in Zeeland, van den 19 dezer maand, is Reinier Zorge, laatst sub-outreanger voor de accijnsen ten kantore Ellemet c. a., wonende te Elkerzee, schuldig verklaard: 1°. aan de misdaad van valsheid, gepleegd door een openbaar ambenaar in de uitoefening zijner ambtsbediening in door hem opgemaakte acten, door verandering van schriften; en 2°. aan het wanbedrijf van, als gemagtigde outreanger, arglistig te hebben verduisterd eene som van vijftien honderd gulden, en bovendien benoemde den maatstaf van art. 170 van het wetboek van strafrecht; en hem ter dier zake veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, en tot een confinemment van vijf achtereenvolgende jaren, alsmede hem in twee geldboeten de eene van vijftig, de andere van tien gulden verwezen. De veroordeelde heeft zich tegen dit arrest tot dusver niet in cassatie voorzien. (M. C.)

GRAVENHAGE, 23 November. In het jaar 1821 werd, onder bijzondere bescherming der toenmalige regering te Ostende eene handels-expeditie beraamd naar de Zwarte zee. Het schijnt dat door den slechten uitslag daarvan, moedeloosheid is ontstaan, en er alzoo geene genoegzame volharding heeft plaats gehad in het streven om zich dien handelsweg ten nutte te maken.

Deze kangelegenheid thans bij het departement van Buitenlandsche Zaken op nieuw ter sprake gebragt zijnde, heeft zulks geleid tot het instellen van een voorloopig onderzoek door Zijner Majesteits minister-resident te Constantinopel, en consul-generaal te Odessa, ook met het doel om te vernemen, of de daartelling van een Nederlandsch consulaat te Trebisonde raadzaam zoude zijn.

Daaruit is onder anderen gebleken, dat de Engelschen hunne betrekkingen vermeederen, niet slechts met de haven van Trebisonde maar ook met andere punten der kust; — dat de Turksche regering, die het belang der ligging inzien, kort geleden den minister voor den handel en de openbare werken der provincie heeft gezonden, ter inwijding van eenen grooten rivier van Trebisonde naar Erzerum; — dat in eerst-gemelde stad te vestigen handelsondernemingen, behalve met het binnengedeelte van Azie, ook handelszaken zouden kunnen beproeven met de Russische landen Minnere, Imeretie en Georgie, gelijk mede met de Kaukasische kust, van Souktroum tot Anapa; — dat de Europeesche huizen van Trebisonde aldaar vele koopwaren van verschillende aard verspreiden, bepaaldelijk broodstouwen en andere koloniale waren; dat die Kaukasische kust het genot heeft van een bijzonder tarief, haar door de Russische regering gegeven, ter bevordering van den handel; — dat die kust verschillende uitvoer-artikelen kan opleveren; — dat men, om in de genoemde landen te slagen, zich gewennen moet aan de wijze van behandeling van zaken in het Oosten; — en dat de wegen in Anatolie, aan welker veiligheid men getwijfeld had, integendeel gebleken zijn, in dat opzigt voldoende te wezen.

Daar tevens bij die berichten het gevoelen is aan den dag gelegd, dat een Nederlandsch consulaat te Trebisonde nuttig zoude kunnen zijn, wanneer de handel hier te lande er op bedacht mogt zijn handelsondernemingen derwaarts te rigten, zoo heeft de regering de vestiging van gedacht, consulaat tot een onderwerp van hare ernstige overweging gemaakt, wanneer het mogt blijken, dat zoodanige vestiging door de belangen van den Nederlandschen handel mogt worden gevorderd. (Staats-Courant).

TILBURG, 24 Nov. De muziek der Koninklijke nieuwe Harmonie heeft gisteren avond den heer Mr. J. A. Mutsaers, bij Zr. Ms. besluit benoemd tot lid van den Hoogen Raad, eene lofsierrijke serenade met fakkellicht gebragt.

Volgens loopende geruchten zal in het voorjaar een aanvang worden gemaakt, met den verkoop van een gedeelte der goederen tot de nalatenschap van wijlen Z. M. Willem II behoorende, en daaronder ook het kazerne-gebouw met de daarbij liggende stallen en rijscholen.

BIJENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 23 November. De zitting der Wetgevende Vergadering was gisteren onbelangrijk. Er werd besloten een wetsontwerp, tot het verleen van een krediet

van 600,000 francs, voor het oprigten van openbare bad- en waschplaatsen, in behandeling te nemen.

In de huidige zitting der Wetgevende Vergadering werd de minister van binnenlandsche zaken, geïnterpelleerd door Maigne, Gambos, Dusaulles en Michel, ondersteund door Madier de Monjau en Em. de Girardin, over de behandeling der staatkundige gevangenen; de sprekers hingen van die behandeling een zeer ongunstig tafereel op, en beweerden dat die gevangenen schier van koude, gebrek en honger vergingen. Nadat de minister op eene voldoende wijze geantwoord had, ging de Vergadering over tot de eenvoudige orde van den dag.

De woelingen in het dep. Ardeche, die van vrij ernstigen aard schenen te zullen worden, zijn thans geheel gedempt. De openbare magt heeft de bovenhand behouden.

Een aantal regementen hebben bevel ontvangen om de garnizoenen van het Noorden en het Westen des rijks te versterken.

Het Journal des Débats bestrijdt de kandidatuur van Duvergier de Hauranne voor het dep. Cher.

In eene vereeniging van legitimisten, II. Vrijdag in de rue de Rivoli gehouden, is besloten het monarchaal beginsel niet op den voorgrond te stellen, maar het status quo te behouden.

Het accrediteren van een Franschen gezant bij de Deutsche bonds-vergadering, zal eendaags plaats hebben. Het uitstel, dat met deze zaak, die reeds voor een paar weken zoude gebeurd zijn, gemaakt is, moet aan den invloed van een met den President der Fransche Republiek bevrienden diplomaat toegeschreven worden.

De Raad van State houdt zich bezig met een wetsontwerp over de verantwoordelijkheid der ministers.

Dingsdag had de tweede zitting van den hoogen raad van onderwijs plaats. Er zal eene kandidatenlijst worden opgemaakt voor een inspecteur-generaal der studien.

Te Yvry bij Parijs zijn oproerige biljetten aangeplakt; de daders worden nagespoord.

De Eerw. PP. Jezuïten hebben onlangs in Senegal eene thans reeds zeer bloeiende school voor negerkinderen opgericht.

Mgr. de Aartsbisschop van Parijs heeft een herderlijken brief uitgevaardigd, waarbij de Broederschap van de eeuwigdurende aanbidding van het H. Sakrament in zijn bisdom wordt opgericht.

Zekere Aigre, directeur van de Californische bank en ridder van het legioen van eer, heeft zich door kolen-damp van het leven beroofd, uithoofde van den ongunstigen toestand zijner zaken.

Men heeft in den laatsten tijd veel ophef gemaakt van de sympathetische slakken, door welk middel men op verren afstand elkanders gedachten kon te weten komen. Een der geldschietters op deze nieuwe uitvinding heeft reeds aangedrongen op de ontbinding der vennootschap, als zijnde eene bedriegerij van de eerste soort.

Uit den wekelijkschen staat der Fransche Bank, blijkt, dat de in kas zijnde klinkende specie met 1,524,619 frs. te Parijs en met 1,391,124 frs. in de departementen is vermeerdert. De portefeuille van Parijs is 1,663,116 frs. en die der bijkantoren 991,753 frs. lager. De in omloop zijnde biljetten zijn te Parijs met 7,213,200 frs. en in de provincien met 258,225 frs. verminderd. De rekening-courant der schatkist is 5,090,920 frs. hooger en die van de bijkantoren 835,007 frs. lager.

In de Pyreneeën zijn reeds verscheidene ongelukken door de sneeuw aangerigt; eenige menschen hebben door sneeuwstortingen het leven verloren.

Het getal der Christenen, die gedurende de verschrikkelijke dagen van den opstand te Aleppo zijn vermoord geworden, wordt op ongeveer 1500 personen geschat. De Grieksche bevelhebber der stad was lachhartig genoeg om die slagting werkeloos te gedoogen. Ook tot de omstreken van Damascus en elders in Syrie moet de opstand zich uitgebreid en door vreeselijke gruwelen gekenmerkt hebben. De Turksche generaal Mustapha-Pacha is eindelijk met 4000 man tegen de opstandelingen opgerukt en heeft hun bij het dorp Maloulah eene nederlaag toegebracht, waarbij twee mitter-opperhoofden gevangen genomen zijn. De Sultan zal naar men verzekert, de schuldigen strengelijk straffen.

MADRID, 18 Nov. Tot dus verre leverden de zittingen der Kamer van Afgevaardigden weinig belangrijks op.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Nov. Een groot aantal leden van het corps diplomatiek hebben niet geschroomd openlijk hunne hulde te komen brengen aan Kardinaal Wiseman. Uit Ierland komen bij Z. Em. een aantal adressen van gelukwensching in. De Katholijke bisschoppen in Engeland hebben hunne onderhoorigen het teekenen van zulke adressen afgeraden, in het belang der openbare rust en het behoud des vredes.

De winkel van de boekhandelaars Richardson, uitgevers van het Manifest van Z. Em., wordt letterlijk door koopers bestormd.

De beweging duurt in Engeland steeds voort ter zake van de Pausselijke breve. Te Bolton, Bristol,

Carlisle, Manchester, York, Exeter en andere plaatsen zijn allerhevigste meetings gehouden. Vooral was dit het geval te Liverpool, alwaar de verwarring ten top steeg.

In deze hoofdstad werd gisteren een groot plakkaat rondgedragen, waarop werd aangekondigd, dat de breve van den Paus, des avonds openlijk op Smithfield zou worden verbrand. Behalve de raadsheeren der koningin en de heeren der kanselarij, hebben nu reeds 689 advokaten te Londen (gewelenshalve, zegt de Kamp. C.) tegen de pausselijke breve geprotesteerd.

Sir Edward Planket Donsany is tot Pair van Ierland benoemd.

De Morning-Herald deelt het bericht mede, dat het Engelsche gouvernement den Duitschen Bond te Frankfurt erkend heeft. De geloofsbrieven bij die Vergadering moeten Lord Cowley zijn toegezonden.

De gewezen Pruisische minister v. Radowitz is allier aangekomen om, naar men zegt, de tubulaire bruggen op onze spoorwegen te inspecteren, opdat dit stelsel ook op de Pruisische linien zou kunnen ingevoerd worden.

Blijkens den laatst bekend gemaakten wekelijkschen staat der Engelsche bank is de circulatie der biljetten met 161,960 £ verminderd en de voorraad van haar edel metaal met 80,168 £ vermeerderd.

Het traktaat tusschen de Porte en Engeland, betreffende de oprigting eener vrijhaven op de kust van Albanië is geteekend, maar zal eerst over 6 maanden in werking komen. Abbas-Pacha zal worden vervangen door Said Pacha, oudsten zoon van Mehemed-Ali.

Volgens berichten uit Bolivia is op den president der republiek den gen. Don Manuel Isodoro Belza, een moord-aanslag gepleegd; er zijn vijf schoten op hem gelost, die hem echter gelukkig gemist hebben. Eenige medepligtigen zijn gevat. De orde is geen oogenblik verstoord.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 23 November. Gisteren morgen vond men op de hoeken der straten alhier weder een dier plakaten aangeplakt, zoo als wij die in het jaar 1848 zoo dikwijls zagen. De inhoud was, dat de algemeene wapening niet geschiedde ten gunste der vrijheid, maar ter bevordering van het despotisme. Er bestond slechts een middel daartegen, namelijk de invoering der eenige en ondeelbare republiek. Zeer natuurlijk werden deze plakaten spoedig afgescheurd; de tijd, waarop zoodanige onzin indruk maken en tot misdadige verwachtingen leiden kon, is hier voorbij.

De kardinaal vorst-bisschop Melchior Diepenbrock heeft voor het Oostenrijksche gedeelte van zijn diocesis in het Melchiorfonds ter verbetering van het bestaan der Ew. kapellanen, eene som van 10,000 fl. C. M. (f 12,000) gestort.

Het hoog gerechtshof te Fulda heeft zich genoodzaakt gezien het gebruik van zegels weder in te voeren. De eerste voorzitter van hetzelfde heeft echter zijne functien nedergelegd.

In de gisteren uit Weenen ontvangen dépêches verklaart Oostenrijk op nieuw, dat het met de bezetting van Keurhessen geene vijandelijke daad tegen Pruisen bedoelt, en slechts het gezag des Vorsten wil herstellen. Zoodra dit had plaats gehad, zouden de bondstroepen wederom terugtrekken. Pruisen's regt, om de heirbanen te dekken, wordt allezins erkend.

Men schrijft uit Hamburg, 23 Nov. Volgens berichten uit het Deensche leger bedraagt het aantal zieken onder de militairen, de gekwetsten niet mede gerekend, 1500. De fortificatie-werken zijn thans bijna alle voltooid.

Men schrijft uit Kiel, dat aldaar de aankomst verwacht wordt van den bonds-commissaris van Hamerstein. Daaruit kan worden opgemaakt, dat de Bondsdag nogmaals trachten zal eene minnelijke schikking met het stadhouderschap aan te gaan.

De Russische regering heeft thans definitief besloten eene kolossale telegraf-gemeenschap tot stand te brengen, die van Petersburg in twee groote armen over Warschau naar Berlijn en Weenen zal loopen. De voorloopige maatregelen tot daartelling dezer communicatie zijn reeds in werking gekomen.

Eene telegraphische depeche uit Athene van 12 Nov. meldt, dat den vorigen dag de Grieksche kamers door de Koningin geopend waren. Alom heerschte volmaakte rust.

BERLIJN, 23 Nov. De Tweede Kamer heeft zich heden bezig gehouden met het onderzoek der geloofsbrieven. Maandag zal zij daarmede voortgaan.

De Const. Zeit. berigt, dat volgens eene heden middag aan het ministerie ontfangen depeche, Oostenrijksche troepen het koninkrijk Saksen zullen binnenvallen.

Men verzekert, dat de Koning, ingeval van eenen oorlog, zich zelven aan het hoofd van een operatie-leger zal stellen.

ITALIE.

Men zegt dat gen. Gemeau Rome zal verlaten en vervangen zal worden door gen. de Castellane.

De berichten aangaande eene wijziging in het ministerie te Turijn blijven steeds aanhouden. De *Concordia*, een blad van het verst gevorderd liberalisme, verklaart dat het geene kabinetsverandering wil, daar deze nimmer zal kunnen plaats hebben, dan in ultra-conservatieven zin. De katholieke *Armonia* ziet daarentegen in de afstreding van den heer Massimo d'Azeglio, een eersten stap tot eene vreedzame schikking van het geschil met den H. Stoel.

Den 20. November is de zitting der Kamers in Piemont gesloten; eene nieuwe zitting zal den 23 met eene troonrede geopend worden.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 November. De Koning is gisteren uit de Ardennes te Brussel teruggekeerd. Z. M. heeft een goede jacht gehad; en alleen een 60tal vossen geschoten. De Kamer heeft gisteren het onderzoek van budget van buitenlandse zaken ten einde gebracht, het ontwerp werd vervolgens aangenomen met algemeene stemmen.

STADSKIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 November.

GEVALLEN (22 Nov.): G. M. Bijlsmit, geb. van Coeverden, D.

OVERLEDEN (19 Nov.): A. Versteegh, 67 j. — (20 Nov.): P. Strobel, 50 j. — (22 Nov.): Kind van W. J. J. Offenbergh, 16 m. — (23 Nov.): Kind van wed. H. van Wijk, 21 m.

Van 18 tot 23 November 1850 zijn ingeschreven:
Votrokken Huwel. 53. Leyentloos aangegeven Zonen.
Geborenen . . . 181. dito Dochters . . . 11.
Overleden . . . 117. Elders overl. en alhier ingeschreven 10.
Gehuwde Paren 217.
Totaal Geborenen 1030 Sedert primo
Alhier overleden 5762. Januarij 1850.
Elders overl. en alhier ingeschr. 385.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

23 NOV. 4 1/2 u. gebl.	23 NOV. 4 1/2 u. gebl.	23 NOV. 4 1/2 u. gebl.	23 NOV. 4 1/2 u. gebl.
Nederl. Warkd. Sch. a 2 1/2 pCt.	84 1/2	84 1/2	84 1/2
Dito Dito	84 1/2	84 1/2	84 1/2
Dito Dito	84 1/2	84 1/2	84 1/2
Dito Obligatien O. I.	83	83	83
Amortis. Synd. c.	3 1/2	86 1/2	
Handel-Maat-Schappij	4 1/2	110	
Aand. Rijn-Spoorweg		88	
Aand. Holl. S. M.		58 1/2	
Blaas. Obligatien 1844			
Cert. bij de Belg. Bank. 2 1/2			
Dito bij Rotsch en Volksw.	45 1/2	45 1/2	45 1/2
Frankl. Obligatien 3	52 1/2	52 1/2	52 1/2
Span. bij Ardoiz 8 1/2	12 1/2	12 1/2	12 1/2
Dito Dito 5 10	12 1/2	12 1/2	12 1/2
Dito Onbep. Stukken.		11 1/2	
Dito		37 1/2	
Dito Bionenl. 2400 P.	32 1/2	32 1/2	32 1/2
Goup. Ardais	8 1/2	7 1/2	8
Passive	3 1/2		
Fransche Uingest			
PORTUGAL L. Londen 5 pCt. nu 4	33 1/2	33 1/2	
Dito Dito	33 1/2	33	
Russl. bij Hope 1798 en 1816 5	103 1/2	103	103 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	102 1/2	102	102 1/2
Cert. bij d. 1841 en 1833	92 1/2	91 1/2	91 1/2
Dito	85 1/2	84 1/2	84 1/2
Dito bij Hope	84 1/2	84 1/2	84 1/2
Dito bij Stegitz en Co.	84 1/2		
Dito bij d. 5de Serie	84 1/2		
Cert. te Hamburg			
Inscrip. in Assignat. 6			
Cert. van dito	62 1/2		
Poles. Aand. a fl. 500	138 1/2	139	
Dito met Lot. 500			
AMERIKA, Bank-Actien			
PANAMA, Aand met Lot fl. 50	66 1/2	67	
OOSTERRIJK, Metalliek. 5 pCt.	68 1/2	68 1/2	68 1/2
Dito Nieuwe	36 1/2	35 1/2	35 1/2
Dito Nieuwe	73 1/2	71 1/2	71 1/2
Ween Bank bij Goll en Co.	58		
Dito			
Aand. met Roting fl. 500			
Nieuwe dito 240			
NAPLES, Cert. Lijn. en Louwer 5 pCt.	87 1/2	87 1/2	87 1/2
BRAZIL, te Londen 1824	5	88 1/2	
Dito Leening 1843	5		
Dito 200			
PLATINA			
MEXICO	5	28 1/2	29 1/2
VENEZUELA, 5 pCt. nu	4		
NEW GRANADA, 5 pCt. nu	1 1/2		
EGYPTEN			
CHINA			

Binnel. fondsen, waren algemeen tot verlaagde koersen aangeboden, 3 pCt. Fransche mede ongeveer 1/2 lager. Belg. prijsfondsen. In Spaansche was de stemming insgelijks zeer laag. Metallieken zeer aangeboden en 2 pCt. lager dan zaterdag. Russische bij weinig handel mede ruim 1/2 pCt. minder. Over het geheel waren alle fondsen met verkoopers, uitgezonderd Mexicanen welke bij tamelijk veel handel een weinig williger waren.

Koers van het Geld: Belegging 3 pc., Prolongatie 3 1/2 pc., Disconto 2 pc.

Wisselcoers.

2/m Parij. 53 1/2; Zigt Parij. 53 1/2; 2/m Londen 11,70; Zigt Londen 11,75; 2/m Hamburg 33 1/2; Zigt Hamburg 33 1/2; 3/m Lissabon 41; 2/m Porto 41; 2/m Petersburg 1,81.

BIJENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 25 Nov. Belg. leen. 2 1/2 pc. 49; 5 pc. 97; 1840, 5 pc. 97 1/2; Spanje Ard. 5 pc. 12 1/2; Binnel. 3 pc. 33 1/2; Coupons —; Rom. Leening 75 1/2.

WEENEN, 22 Nov. Met. 2 1/2 pc. —; 4 pc. —; 4 1/2 pc. 80 1/2; 5 pc. 92 1/2; Bank-Actien 1135; Lot. fl. 500, —; id. fl. 800, 114.

BERLIJN, 23 Nov. Schuldbr. 3 1/2 pc. 76; Loten —; Risl. Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 69 1/2; Loten fl. 200 —; id. fl. 300 134; id. fl. 500 75 1/2 a 76 1/2.

HAMBURG, 23 Nov. Rust. Eng. Leen. —; Stiegl. 4 pc. 84; Spanje, Ard. 5 pc. 11 1/2; Binnel. 3 pc. 30 1/2.

FRANKFORT, 23 Nov. Met. 5 pc. 70; 4 pc. 54; 2 1/2 pc. 37 1/2; Bank-Actien 1020; Darmst. Loten fl. 50 76 1/2; id. fl. 75 2; Badische Loten fl. 50 50 1/2; id. fl. 35, 30; Nassausche 44; Holl. 2 1/2 pc. 54 1/2; Wark. S. B. 4 pc. 85; Sjudic. 3 1/2 pc. —.

HANDELSBERIJDEN.

AMSTERDAM, 25 November.

GRAANMARKT.

Tarwe bij gerijven als voren, verkocht: 131 a b. Pools f 298; 129 a Rijn / 247; 130 a Kubanka f 250; 127 a b. Poolsche f 267.

Rogge in een doer: 123 a Frains. f 176; 118 a gedroogde f 156; 116 a dito f 152.

Garst prijsfondsen: 111 a j. Deens. f 150; 112 a Rostocker f 145.

Haver f 3 hooger: 85 a f 115; 72 a Voer f 95; f 98, 74 a zwarte f 87; 80 a f 105, 108.

Boekweit prijsfondsen: 120 a Grootbrab. f 190; 116 a Gelders. f 182.

Op 9 vaten Olie in Nov. 58 g. Lijnzaad prijsfondsen: 111/12 a Memel f 290; 109/10 a Arohangal f 285; 101 a f 230. Raapolie op 6/w. f 35 1/2; Vliegend f 34 1/2; 10. Mei ek. f 35 1/2; Sept. f 35; Dec. f 34 1/2. Lijnolie op 6/w. f 34 1/2. Vliegend f 33 1/2. Hennepolie op 6/w. f 37. Raapkoeken f 58, 63. Lijnkoeken f 7 1/2, 10.

ALKMAAR, 22 Nov. Tarwe f 7,75. — Rogge f 6,50. — Garst f 4,50. — Haver f 3,75. — Boonen f 3,25. — Groens Erwten f 13; Grauwte dito f 12,50; Capucijners f 11,50; witte f 11. — Kanariezaad f 8,50. — Kaas. Kleine f 18, middelb f 20,25, cémittissie f 9,25.

LEIDEN, 23 Nov. Baler f 32 tot 35 pr. vierde vat; Oude Tarwe f 7,80 tot 8,40; Nieuwe Tarwe f 7,30 tot 8,00; Oude Rogge f 5,90 tot 6,20; Nieuwe Rogge f 5,80 tot 6,20; Gerst f 4,30 tot 4,50; Haver f 2,60 tot 3,40; Paardeboonen f 2,40 tot 2,80; Diergeboonen f 3,20 tot 3,60; Nat. Mad. f 2,40 tot 2,80.

LONDEN, 23 Nov. KOFFIJ. Er was heden meer geneigdheid om te handelen, en de prijzen waren fermer. Eenige partijtjes native Ceylan goed ord. zijn gedaan tot 53 s. 6 d. a 54 s. tot welken prijs nogthans vele honders niet willen afgeven.

SCHIEPSTIJDINGEN.

HELVOT, 22 Nov. Het schip *Rebecca* is over het Pampus gezeild en geankerd.

STETTIN, 21 November. Het schip *Drie Gebroeders*, kapt. Adema, van Dantzig naar Amsterdam, is in den nacht van den 16den op den 17den dezer, op Perrow gestrand, doch het volk gered en de inventaris geborgen, of de lading geborgen zal kunnen worden zal van het weer afhangen.

HUSUM, 12 November. Volgeh. scheepsberigt zout verongelukt zijn, het van Amsterdam op hier bestemde schip *Goede Verwachting*, Kapt. Kremer.

NORDEN, 20 Nov. Den 12 dezer is op het strand bij Norderney aangedreven een naambord, waarop met gele letters: "Tien Gebroeders."

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Nov. H. H. Mellema, de Jonge Tjalling, Newcastle. — D. Wiersma, Bersteling, Riga. — 24 Nov. S. Ouweland, Germania, Hull. — P. J. Bakker, de Jonge Tjammink, Koningsbergen.

HELVOT, 22 Nov. H. K. Sietsema, Vier Gebroeders, Libau. — 23 Nov. G. G. Geerling, Admiraal Ver-Buelf, (s.) Havre. — M. Goutard, Rotterdam, (s.) id. — H. Harrison, Favorite, Newcastle. — N. Michelsen, Johanna, Odensee. — M. Lovius, Trekvogel, Bordeaux. — Voor de wal met een loods aan boord. — Zwart, Braampunt, Palermijn. — Noordrecht.

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 Nov. O. E. Smith, Diana, (s.) Londen. — R. Williams, Roscommon, (s.) id.

HELVOT, 22 Nov. G. E. Balch, Columbus, Oost Indiën. — 23 Nov. G. den Breema, Fortuna, Gibraltar. — W. Smith, Apollo, (s.) Londen. — S. Edmonds, Belvedere, Grangemouth. — Duncanson, Ivanhoe, (s.) Leith. — T. Nelson, Perseverance, Newcastle. — W. Mills, Kate, Sunderland. — P. W. Olsen, August, Oostzee. — 24 Nov. H. Rolfe, Feyenoord, (s.) Londen.

GEFRAAIDE SCHIEPEN

Den 30 October op 11° N. 87°, 22° W. L.: Suriname, Nederl. Oorl. Stoomschip, Luit. 1e kl. Fabius, van Helvoet naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM

BORDEAUX, Bakker, Vrouw Geertje: 624 f. Wijn, 637 k. Pruimen, Order.

BORDEAUX, van Aken, Hendrika Dorentes: 288 oksh. Wijn, 231 k. a. Pruimen, 8 z. Casao Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 November in lading naar:

Keulen G. J. Brink, Colln N°. 21.
D. Hoogweg, Prins Emil.

AMSTERDAM, 23 November vertrokken naar
Keulen J. Itschert, Frederica.

KEULEN, 23 November aangekomen:

Kapt. F. C. Hartmann van Amsterdam met 4381 Ctn.
" Wilson " 2320 "

" von Emster " Rotterdam " 4691 "

" D. Berns " " 3522 "

" J. Giesing " " 4061 "

" J. Bovens " Dordt " 3881 "

KEULEN, 24 November in lading naar:

Amsterdam Kapt. A. Wemmers Köln N°. 9.
Rotterdam " R. Linkewitz " 12.

Rijnhoogte KEULEN 24 Nov. 10 vt. 2 dm.

ADVERTENTIE.

(680) Heden overleed tot mijne diepe droefheid, voorzien te zijn van de H. Sacramenten, mijn hartelijk geliefde Oom, de heer HERMAN THEODOOR MALLER, Apotheker.

Amst. 21 November 1850. J. H. KOSTAL, Apotheker.

(681) Na een lijden van acht maanden, en na voorzien te zijn geweest met de H. Sacramenten der H. Kerk overleed heden met volkomen onderwerping in deef van God, mijne dierbare Echtgenoot A. E. SNORN, in den ouderdom van 34 jaar en 6 maanden, mij latende drie kinderen, te jong om hun onherstelbaar verlies te bevroeden.

Helvoert, Noord-Brabant, N. B. LANDMAN, 21 November 1850. Genees-, Heel- en Verlosk.

Eenige kennisgeving.

(672) Door J. A. VAN BELLE te Rotterdam, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. DE EPISTELEN en EVANGELIEN, zo als dezelve door het geheele jaar onder de H. Mis gele worden, vertaald door J. STAFFORD, R. C. Pastoor te Haarlem, op nieuw nagezien, verbeterd en vermeerderd door B. HOFMAN, R. C. Pastoor te Amsterdam. f 2,40.

Deze uitgave is met alle zorg bewerkt en wordt beschouwd als de beste der bestaande Evangelieboeken.

II. DE SCHOONHEDEN DER KATHOLIEKE KERK, voorgesteld in hare uiterlijk gebruiken, door Gregorius RUFFEL. Twee deelen in een band. f 4,00.

Volgens de meest degelijke voortbrengselen van de kath. pers. De zelfs rijke inhoud, keurige en duidelijke voordragt en boeiende schrijffrant zullen wel voldoende zijn de lezer een ieder op het dringendste aan te bevelen. Hetzelve is afgedrukt uit de

III. LECTUUR VAN NUTTIG EN GEZELIG ONDERHOUD, welk tijdschrift onder meer op het gunstigst is aanbevolen in het dagblad de Telegraaf. De teekening op hetzelve blijft a f 1,50 per drie maanden opgesteld, ontvangende de 1000 eers. teekenaars als premie

IV. HET KASTEEL AAN DE MAAS, een oorspronkelijk romantisch verhaal, door Louis Plu lippona.

(685) De Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te Utrecht geeft heden uit:

GELEDEN

BIJ GELEGENHEID VAN HET

JUBILÉ.

verleend door PAUS PIUS IX.

voorafgaan door het mandement van Z. D. Hoogwerdigheid C. BELGRADO, Vice-Superior der Hollandische Zending, en de bepalingen aan dit Jubilé verbonden.

Kerkelijk Goedgekeurd.

Prijs 7 1/2 Cents.

Heeren Boekhandelaren welke verlangen dezelve ter verspreiding te ontvangen, zullen op tijdige aanvraag het gevraagde onmiddellijk ontvangen.

(686) Bij den Uitgever dezer Courant, bij J. S. DE HAAS en verdere Boekhandelaren dezer stad, zal heden verkrijgbaar gesteld worden:

GELEDEN

TEN TIJDEN VAN HET

JUBILÉ.

Vergund door Z. H. PIUS IX, bij het bezoeken der Kerken.

Voorafgaan van de bepalingen aan dit Jubilé verbonden.

Met Kerkelijke Goedgekeuring.

Prijs 7 1/2 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.